

**«Астана-Өрнек» ЖШС қызметінде
сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау нәтижелері туралы
Талдамалық анықтама**

Астана қаласы

10.07.2023 жыл

«Астана-Өрнек» ЖШС директорының 18.05.2023 жылғы № 34/п бұйрығы негізінде «Астана-Өрнек» ЖШС (бұдан әрі мәтін бойынша - ЖШС) қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді.

Талданатын кезең: 2022 жылғы 1 маусымнан 2023 жылғы 31 мамырға дейін. Талдау Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бұйрығымен бекітілген сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларына, директордың 05.07.2022 жылғы № 60/п бұйрығымен бекітілген «Астана-Өрнек» ЖШС-де сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу қағидаларына, 18.05.2023 жылғы 34/п бұйрығымен құрылған жұмыс тобымен келесі бағыттар бойынша жұмыс жүргізілді:

- 1) ЖШС қабылдаған қолданыстағы құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 2) Ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 3) Персоналды басқарумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 4) Мүдделер қақтығысына байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 5) Мемлекеттік қызмет көрсетумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 6) Рұқсат беру функцияларын іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 7) Бақылау функцияларын іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 8) Ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметтен туындайтын өзге де мәселелерді іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 9) Қаржы-шаруашылық қызметпен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 10) Жасырын Мемлекеттік қызметтерді анықтау.

1. Қолданыстағы құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

«Астана-Өрнек» ЖШС қызметін айқындайтын Құқықтық актілер Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес қатаң орындалды (жарғы, ережелер, лауазымдық және өндірістік нұсқаулықтар және т.б.). Тексеруді және келісуді талап ететін кәсіпорын бойынша барлық құқықтық актілер тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарда келісілген және бекітілген.

2. Ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

«Астана-Өрнек» ЖШС қызметі жөніндегі жоспарларды, іс-шараларды Астана қаласы әкімдігінің Жоғары тұрған мемлекеттік мекемесі келіседі және бекітеді.

Қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулықтары

Қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулықтарына ішкі талдау жүргізу кезінде барлық лауазымдық нұсқаулықтар лауазымдық нұсқаулықтарды әзірлеу және бекіту ережелерінің талаптарына сәйкес келетіндігі анықталды.

Сыйлықақы:

ЖШС қызметкерлеріне сыйлықақы беру туралы ұсынылған бұйрықтарды зерделеу кезінде, сыйлықақы қорын бөлу кезінде басшылық тарапынан преференциялар көрсету белгіленбеген. Қызметкерлерге сыйлықақы беру ЖШС қызметкерлеріне енбекақы төлеу, сыйлықақы беру және өзге де төлемдер туралы ішкі Ережеге сәйкес жүзеге асырылады, қызметкерлердің лауазым деңгейі бойынша сыйлықақы сомасын бірдей бөле отырып, мемлекеттік мерекелерге жүзеге асырылады. Барлық бұйрықтарға жоғары тұрған уәкілетті органның тиісті қарары бар.

3. Персоналды басқарумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

«Астана-Өрнек» ЖШС бойынша штат кестесін Астана қаласы әкімдігінің Жоғары тұрған мемлекеттік мекемесі келіседі және бекітеді. «Астана-Өрнек» ЖШС штат кестесіне сәйкес негізгі штат 26 бірлікті құрайды, оның ішінде 3 бірлік – басшы құрам (әкімшілік-басқару бөлімі), 5 бірлік әкімшілік-экономикалық бөлім және 18 инженерлік-өндірістік бөлім қызметкерлері. Қосымша штат 166 адамды құрайды, олармен шарт объектіге қызмет көрсету кезеңіне жасалады.

Талданып отырған кезеңде теріс себептер, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар, тәртіптік теріс қылықтар бойынша жұмыстан босату фактілері анықталмаған.

2022 жылдың кезеңінде және 2023 жылдың өткен кезеңінде 49 қызметкер жұмыстан шығарылды, оның ішінде еңбек шартының мерзімі аяқталғаннан кейін – 4, зейнеткерлік жасқа толғаннан кейін – 1, қалған 44 қызметкер өз еркімен жұмыстан шықты.

ЖШС қызметкерлерін заңсыз жұмыстан шығару фактілері анықталған жоқ, тәртіптік жауапкершілікке тартылған жоқ.

Жұмыс тобы қолданыстағы заңнамамен лауазымды тұлғалар үшін белгіленген сыбайлас жемқорлыққа қарсы қабылданған шектеулер мен тыйымдардың бұзылуын анықтауға талдау жүргізді. Жүргізілген талдау нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық бұзушылықтар анықталған жоқ.

Жұмысқа қабылданатын адамдарға бұрын жасалған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактілерінің болуына тексеру жүргізіледі. Қабылданушылар «Адамның сыбайлас жемқорлық қылмыс жасағаны туралы мәліметтердің болуы не болмауы туралы» анықтаманы ұсынады.

Бұрын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған адамдарды жұмысқа қабылдау фактілері болған жоқ.

Іс қағаздарын жүргізу (бұйрықтар: жеке құрам бойынша, өндірістік) мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдарда құжаттандыру, құжаттаманы басқару және электрондық құжат айналымы жүйелерін пайдалану қағидаларына (Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 703 Қаулысы) сәйкес жүзеге асырылады. Құжат айналымын жүргізуде бұзушылықтар табылған жоқ.

4. Мүдделер қақтығысына байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

ЖШС қызметкерлерінің жеке істерін тексеру кезінде жақын туыстары, жұбайлары, жекжаттары атқаратын лауазымдарға тікелей бағынатын адамдар анықталған жоқ. Мүдделер қақтығысы фактілері жоқ.

5. Мемлекеттік қызмет көрсетумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

Жарғыға сәйкес, «Астана-Өрнек» ЖШС қызметіне мемлекеттік қызмет көрсету кірмейді.

6. Рұқсат беру функцияларын іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

ЖШС де рұқсат беру функциялары жоқ.

7. Бақылау функцияларын іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

Жарғыға сәйкес, «Астана-Өрнек» ЖШС қызметіне бақылаушы функцияларды көрсету кірмейді.

8. Ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметтен туындайтын өзге де мәселелерді іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

Жеке және заңды тұлғалардың өтініштері:

2022 жылы 220 кіріс құжат келіп түсті, ЖШС атына жеке тұлғалардан шағымдар мен өтініштер түскен жоқ.

2023 жылдың 5 (бес) айында кіріс хат-хабарлардың жалпы саны - 101 құжатты құрады. Есепті кезеңде жеке тұлғалардан өтініштер болған жоқ.

Мерзімдері бұзылған жазбаша өтініштерді қарау бөлігінде бұзушылықтар анықталған жоқ.

9. Қаржы-шаруашылық қызметпен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

ЖШС ұсынатын қызмет - тұтынушыларды жылумен қамтамасыз ету болып табылады. Тұтынушыларға жылумен жабдықтау жөніндегі қызметтер үшін ақы төлеу Астана қаласы бойынша Табиғи монополияларды реттеу департаменті бекіткен тариф бойынша қатаң түрде жүргізіледі. Бұл қызметтер Департаменттің тұрақты бақылауында болады, оларды орындау бойынша кәсіпорын міндетті жоспарлы есептерді тапсырады, сондай-ақ тұтынушылардан келіп түскен олардың өтінімдері мен өтінімдеріне сәйкес Департаменттің сұрау салулары бойынша ақпарат береді.

ЖШС ұсынатын қызмет - тұтынушыларды жылумен қамтамасыз ету болып табылады. Тұтынушыларға жылумен жабдықтау жөніндегі қызметтер үшін ақы төлеу Астана қаласы бойынша Табиғи монополияларды реттеу департаменті бекіткен тариф бойынша қатаң түрде жүргізіледі. Бұл қызметтер Департаменттің тұрақты бақылауында болады, оларды орындау бойынша кәсіпорын міндетті жоспарлы есептерді тапсырады, сондай-ақ тұтынушылардан келіп түскен олардың өтінімдері мен өтінімдеріне сәйкес Департаменттің сұрау салулары бойынша ақпарат береді.

Бухгалтерлік есеп бөлімінің негізгі міндеті бухгалтерлік есепті ұйымдастыру, ЖШС қаржылық жағдайы туралы толық және сенімді ақпаратты қалыптастыру болып табылады. «Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы» 2007 жылғы 28 ақпандағы № 234 ҚР Заңымен, ҚЕХС стандарттарымен, салық және есеп саясатымен реттеледі. 2022 жылғы қаржылық есептілік тәуелсіз аудиторлық ұйымдастырумен аудиттен өтті.

Бюджет қаражатын пайдалану қаржыландыруға сәйкес қатаң сақталады, бюджет қаражатын пайдаланудың тиімділігін бақылау тұрақты жүзеге асырылады, сондай-ақ қолданыстағы заңнаманың және ҚР басқа да құқықтық актілерінің талаптарына сәйкестігіне және бюджет қаражатын жоспарлау, негізгі қаражаттардың, тауарлық-материалдық құндылықтардың сақталуы мен есептен шығарылуы, мемлекеттік сатып алу, бухгалтерлік есеп пен есептіліктің жай-күйі мәселелері бойынша бақылау жүргізіледі. Салық міндеттемесін орындау үшін тоқсан сайын ЖШС қызметіне байланысты салық есептері тапсырылады. Бухгалтерия салық міндеттемесінің, әлеуметтік төлемдерді есептеу, ұстап қалу және аудару жөніндегі міндеттердің орындалуын есепке алуды жүргізеді. Ай сайын жалақы бойынша міндетті салықтар есептеледі және аударылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізілген ішкі талдау бөлім қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің анықталмағанын көрсетті.

Тексерілетін кезеңде (2022 жыл және 2023 жылдың 5 айы) тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алу бойынша жүргізілген талдауға қатысты мыналар белгіленген:

Мемлекеттік сатып алу барлық қажетті рәсімдерді сақтай отырып, «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Заңына қатаң сәйкес жүргізілді

Өткізілген сатып алу қорытындылары бойынша 2022 жылы тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алу туралы барлығы 293 шарт жасалды, оның ішінде: ашық конкурс тәсілімен 80 040 438,24 теңге сомасына 3 шарт; бір көзден тікелей шарт жасасу жолымен 129 596 157,6 теңге сомасына 28 шарт, баға ұсыныстарын сұрату тәсілімен 215 шарт өткізілмеген сатып алулар бойынша бір көзден 74 404 906,36 теңге сомасы 88 232 567,82 теңге сомасына 33 шарт, тауар биржалары арқылы 4 548 166 838 теңге сомасына 14 шарт.

2023 жылдың 5 айында мемлекеттік сатып алу бойынша 136 шарт жасалды, оның ішінде: ашық конкурс тәсілімен 51 234 600 теңге сомасына 2 шарт; бір көзден 51 018 326,73 теңге сомасына 10 шарт тікелей жасасу жолымен, баға ұсыныстарын сұрау тәсілімен 26 379

135,36 теңге сомасына 92 шарт, бір көзден өткізілмеген сатып алулар бойынша 83 663 487,84 теңге сомасына 24 шарт, тауар биржалары арқылы 3 682 718 250 теңге сомасына 8 шарт.

Сатып алу goszakup.gov.kz мемлекеттік сатып алу веб-порталында ЖШС директорының ішкі бұйрығымен бекітілген мемлекеттік сатып алудың жылдық жоспарына сәйкес ашықтық және ашықтық қағидаты бойынша жүргізілді.

Жұмыс тобының ұсынымы: «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына қатаң сәйкес тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру және мынадай негізгі қағидаттарды ұстану:

1) Мемлекеттік сатып алу үшін пайдаланылатын ақшаны оңтайлы және тиімді жұмсау;

2) осы Заңда көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге мемлекеттік сатып алуды өткізу рәсіміне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беру;

3) әлеуетті өнім берушілер арасында адал бәсекелестікке жол бермеу, сатып алуға қатысушылар арасында сөз байласуға жол бермеу;

4) Мемлекеттік сатып алу процесінің ашықтығы мен ашықтығы, оның ішінде өнім берушілердің коммерциялық құпияға заңды құқықтарын сақтай отырып (Мемлекеттік сатып алу қорытындылары шығарылғанға дейін);

5) отандық тауар өндірушілерге, сондай-ақ жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді отандық жеткізушілерге бұл Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға қайшы келмейтін шамада қолдау көрсету;

б) мемлекеттік сатып алуға қатысушылардың жауапкершілігі;

7) сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу;

8) инновациялық және жоғары технологиялық тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу;

9) сатып алынатын тауарлардағы зияткерлік меншік объектілеріне құқықтардың сақталуы.

Жүргізілген талдау сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің, сондай-ақ мемлекеттік сатып алу саласындағы бұзушылықтардың көрінісін анықтаған жоқ.

10. Жасырын Мемлекеттік қызметтерді анықтау:

Жарғыға сәйкес, «Астана-Өрнек» ЖШС қызметіне мемлекеттік қызмет көрсету кірмейді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг нәтижелері.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг деректеріне сәйкес талдау объектісінің қызметшілері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін қылмыстық не әкімшілік жауаптылыққа тартылмаған.

Бюджет қаражатын пайдаланудың тиімділігін бақылау жүзеге асырылады, сондай-ақ қолданыстағы заңнаманың және ҚР басқа да құқықтық актілерінің талаптарына сәйкестігін бақылау жүргізіледі.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізілген ішкі талдау «Астана-Өрнек» ЖШС қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің анықталмағанын көрсетті.

Ұсыным: сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі шараларды одан әрі күшейту, оның тиімділігін арттыру мақсатында:

- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу мақсатында ЖШС қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс қимыл туралы заңнама талаптарын орындау бойынша түсіндіру жұмыстарын жүргізуді жалғастыру;

- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау мақсатында ЖШС қызметінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингін жүйелі негізде жүргізу.

- тиісті ден қою шараларын қабылдау үшін ЖШС қызметіне қатысты жағымсыз материалдарды анықтау тұрғысынан бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланымдарға тұрақты негізде мониторинг жүргізу.

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жоспарының іс-шараларын орындау;

- заңнамада белгіленген мерзімдерде құзыреті бойынша өтініштерді уақтылы тіркеу және қайта жіберу бөлігінде жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау мәселесін ерекше бақылауға алу;

- ЖШС қызметінің ашықтығын қамтамасыз ету, сыбайлас жемқорлық көріністеріне алғышарттарды болдырмау және оларды болдырмау үшін өзекті ақпараты бар ресми веб-сайттың тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз ету.

Комплаенс-офицер

С. Кенжебаева

Жұмыс тобының құрамы:

Бас инженер

А. Смагулов

Экономист

Э. Иманкулова

Заңгер

Т. Валитов